

נתיבות

ויקהל

שלום

רמג

על כל פשעים תכסה אהבה, וכדכ' בני ובין בני ישראל אות היא לעולם שחשבת היא מקור האהבה בין הקב"ה וישראל, וזה מכסה על כל פשעים ושומר מכל חטאים.

ובהמשך לאחר יהיה לכם קודש, נאמר כל העושה בו מלאכה יומת לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, דקאי על שמירת השבת בפשטות, להיזהר מהמלאכות האסורות בשבת. והיינו שבשבת יש מדרגות רבות גבוה מעל גבוה וכל יהודי מגיע בה לפי דרגתו, זה זוכה למדרגה העליונה של יהיה לכם קודש, שמקדש את כל עניני לכם להיות קודש בשבת, וזה מקיים רק לא תבערו אש בכל מושבותיכם, שנוהר בפשטות ממלאכות האסורות בשבת שהם כהררים התלויים בשערה. ולכן נאמר ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, שישאל אחוזים כולם בכח השבת ומאוחדים על ידה כאחד, ועי"ז יש לכלום יחד את כח קדושת השבת להגין עליהם שלא יכשלו עוד. ועי"ד המאמר מהרה"ק רבי וושא שנתקשה בדברי התוס' על מד"א בגמ' (חולין ז'): ישראל קדושים הם יש מי שיש לו ואינו רוצה ויש מי שרוצה ואין לו, דיש לו ואינו רוצה אפ"ה איקרי קדושים, שזומין את חברו לאכול מפני הבושה. והקשה הר"ז וכי מפני כך שנותן מפני הבושה מקרי קדוש. ונתגלה לו בעל התוס' ופירש לו, שזה שרוצה לתת ואין לו מקיים את חלק המחשבה והרעותא דלבא של המצוה, וזה שיש לו ואינו רוצה ואעפ"כ נותן מפני הבושה מקיים את חלק המעשה בלא המחשבה, ובהצטרפות כולם כאחד ישראל קדושים הם, שיהדיו מתקיימת על ידם המצוה בשלמות. עי"ז בשבת, עי"ז שיהודים מקושרים יחדיו כל אחד לפי ערכו, הרי כל עדת ישראל ביחד ממשיכים את קדושת השבת על כלל ישראל, ואז יש להם את כח השמירה שנתן הקב"ה. וזה גודל ענין שבת אחים גם יחד בש"ק, להמשיך את קדושת השבת בכח יהודים המאוחדים יחד, בכח של כל עדת ישראל, שע"ז משיגים קשר לשבת.

ולכאורה איך יכול יהודי למלא את תפקידו ולהגיע ליעודו בהיותו במקום שפל בעוה"ז עולם התאוות, איך יוכל להתעלות בו למדרגה כה גבוהה. לכן נתן הקב"ה את קבלת התורה, בבחי' ישלח עורך מקודש, שבקבלת התורה ניתן ליהודי כח גדול, התורה והמצוות המסייעים לו לחלצו מהמצבים השפלים ביותר להגיע ליעודו הקדוש. אולם אח"כ היתה הנפילה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא של מעשה העגל, כמ"ד אני אמרתי אלקים אתם וגו' אכן כאדם תמותון. וכאשר נתפייס הקב"ה ביום הכיפורים עם ישראל, הרי משלימות ההתפייסות שתהיה בת קיימא שיותר לא ישנה עוד דבר כזה, ואיך יהיו ישראל מובטחים שלא תהיה להם עוד ירידה ונפילה כזו. כנגד זה נאמר למחרת יום הכיפורים ברדת משה מן ההר, ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, היינו שהקב"ה נתן עצות לשמור עליהם לכל יכשלו, את ב' הענינים שנאמרו בפרשה, מצות שבת ומעשה המשכן.

כח השבת הוא כמד"כ כאן, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש, שלכאורה תיבת לכם מיותרת, ופי' בזה בספה"ק קדושת לוי, שהוא עי"ד מאתו"ל לגבי יו"ט חציו לה' וחציו לכם (ביצה טו.), שבשבת יהיה לכם קודש, הענינים הגשמיים הנכללים בלכם, גם הם קודש. והוא כעין מאמר מרן מקוברין זי"ע, קודש היא לכם שבת המלכה, דבש"ק גם עניני לכם קודש הם. והיינו לפי שהשבת היא מקור הקדושה, כדכ' ויברך א' את יום השביעי ויקדש אותו, ואיתא בראשית חכמה שהשבת היא מעיין הקדושה להשפיע קדושה ביהודי, והשפעת הקדושה של שבת מקדשת אפילו את עניני לכם להיות קודש, וזה מביא את יהודי להיות דבוק בה'. וזהו הכח שנתן הקב"ה לישראל לאחר ההתפייסות כדי לשמור עליהם לבל יכשלו עוד. ובכלל מאתו"ל (שבת קיח:): כל השומר שבת כהלכתה אפילו עבד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, שהשבת היא גם הכח לשמור שלא יכשלו עוד כל כך. ועי"ד דברי הרמב"ן הגו' בפר' פנחס, דבמוסף השבת אין שעיר לחטאת, מפני ששבת היא בחי'

ועוד כח שמירה נתן להם הקב"ה את מצות המשכן, שהמשכן בכל כליו ועניניו היה משפיע ומחדיר קדושה בעם ישראל. ותמיד של שחר מכפר

ענין שבת ומשכן

ובמשכן. וכן אומרו אלה הדברים בלשון רבים, דהרי על המשכן נאמר לחוד זה הדבר אשר צוה ה'.

ויש לבאר ענין השייכות של ציווי שבת והמשכן, דהנה כדאיתא היה זאת ממחרת יום הכיפורים. וי"ל המשמעות בזה, דהנה הקב"ה שלח את נשמת יהודי לעוה"ז והורידה ממקום גבוה למקום נמוך, כשיעודה רם ונישא להיות דבוק בהשי"ת.

.א.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם וגו' וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה', ולהלן נאמר בהמשך לזה פרשת המשכן. ויש להבין אומרו ויקהל שלא מצינו דוגמתו במקום אחר. וגם ההדגשה את כל עדת בני ישראל שנאמר כאן